

Громадянина України: **Клименка Валерія Петровича**

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ
про офіційне тлумачення положень
ч. 3 ст. 61, ч. 2, 3, 4 ст. 65 Сімейного кодексу України

I. Статті (окремі положення) Сімейного кодексу України (№ 2947-III), тлумачення яких має бути надане Конституційним судом України:

Стаття 61. Об'єкти права спільної сумісної власності

3. Якщо одним із подружжя укладено договір в інтересах сім'ї, то гроші, інше майно, в тому числі гонорар, витраш, які були одержані за цим договором, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Стаття 65. Право подружжя на розпоряджання майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя

2. При укладенні договорів одним із подружжя вважається, що він діє за згодою другого з подружжя. Дружина, чоловік має право на звернення до суду з позовом про визнання договору недійсним як такого, що укладений другим із подружжя без її, його згоди, якщо цей договір виходить за межі дрібного побутового.

3. Для укладення одним із подружжя договорів, які потребують нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації, а також договорів стосовно цінного майна, згода другого з подружжя має бути подана письмово. Згода на укладення договору, який потребує нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації, має бути нотаріально засвідчена.

4. Договір, укладений одним із подружжя в інтересах сім'ї, створює обов'язки для другого з подружжя, якщо майно, одержане за договором, використане в інтересах сім'ї.

II. Обґрунтування необхідності конституційного тлумачення положень статей Сімейного кодексу України (№ 2947-III).

В частині 3 ст. 61, частинах 2, 3, 4 ст. 65 Сімейного кодексу України (№ 2947-III) йдеться про укладення одним із подружжя будь-яких договорів (без винятків, обмежень, виключень або застережень).

В ст. 65 Сімейного кодексу України (далі – СК України) сказано про право подружжя на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Тобто, розпорядження майном подружжя означає і розпорядження спільними грошовими коштами подружжя, які є різновидом майна відповідно до ст. ст. 177, 190 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України).

Згідно ст. 177 «Види об'єктів цивільних прав» ЦК України, об'єктами цивільних прав є РЕЧІ, в тому числі ГРОШІ, а згідно ст. 190 «Майно» ЦК України, речі, а також сукупність речей складають поняття «МАЙНО».

Придбання МАЙНА (а саме грошових коштів за кредитним договором) – це зворотна сторона розпорядження спільними грошовими коштами (МАЙНОМ) подружжя. Виходячи з цього, подружжя за взаємною згодою мають вирішувати питання щодо розпорядження не лише речами, а й спільними грошовими коштами.

Далі, у ч. 3 ст. 61 «Об'єкти права спільної сумісної власності» СК України вказано: «Якщо одним із подружжя укладено договір в інтересах сім'ї, то гроші, інше майно, в тому числі гонорар, виграш, які були одержані за цим договором, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя». Положення ч. 3 ст. 61 підкреслює, що об'єктом спільної сумісної власності подружжя визнаються гроші, як різновид майна, одержані за договором, укладеним одним з подружжя в інтересах сім'ї. До договорів, що охоплюються ч. 3 ст. 61 СК України, можна віднести будь-які договори, в тому числі кредитні договори, укладені одним з подружжя, щодо яких встановлена і не спростована законодавча презумпція (припущення, що визнається істинним, поки не доведено протилежне) наявності згоди другого з подружжя (ч. 2 ст. 65 СК України).

За кредитним договором, укладеним одним з подружжя за презумпції згоди другого з подружжя, може бути не лише набуття майна (грошових коштів) одним із подружжя, але й створення майнових обов'язків і для другого із подружжя. Оскільки в такому випадку майно (грошові кошти) визнається об'єктом спільної сумісної власності подружжя і дане майно (грошові кошти) використане в інтересах сім'ї (ч. 4 ст. 65 СК України), другий з подружжя також стає стороною за даним договором, до якої може бути заявлена вимога кредитора про його виконання.

Тому згода одного із подружжя для укладення другим кредитного договору потрібна, оскільки позичальник, на виконання своїх боргових зобов'язань за кредитним договором, вчиняє наперед розпорядження поточними і майбутніми сімейними доходами – зарплати, пенсії, інші доходи (і позичальника, і другого з подружжя), які відповідно до ч. 2 ст. 61 СК України є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Відповідно до ч. 2 ст. 3 «Сім'я» СК України: «Сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки». Тобто, при спільному проживанні, пов'язаний спільним побутом, маючи взаємні права та обов'язки і укладаючи кредитний договір, що виходить за межі дрібного побутового, без згоди другого із подружжя, перший із подружжя порушує права другого із подружжя, зазіхаючи цим на спільну сумісну власність (гроші, інше майно), за рахунок якої прийдеться розраховуватись за таким, неузгодженим між подружжям, кредитним договором.

III. Наявність неоднозначного застосування положень статей Сімейного кодексу України (№ 2947-III).

Рішенням районного суду м. _____ у справі _____ (копія Рішення подається) у задоволенні позову Клименка Валерія Петровича до ТОВ _____ (Новий кредитор за Кредитним договором _____), ТОВ «_____» (Первинний кредитор за Кредитним договором _____), третя особа: _____, про визнання кредитного договору недійсним – відмовлено. Тобто, Суд першої інстанції відмовив визнати кредитний договір _____ р., укладений між ТОВ «_____» (новий кредитор ТОВ _____ та громадянкою _____), недійсним згідно ч. 2 ст. 65 Сімейного кодексу України, як такий, що виходить за межі дрібного побутового, але укладений без згоди Позивача, як чоловіка

У частині Рішення Суду першої інстанції, що присвячена обґрунтуванню мотивів приведення до висновку щодо відсутності правових підстав для задоволення позову із застосуванням положень ч. 2 ст. 65 СК України, Суд першої інстанції не надав будь-яких посилань на статті Законів України або на рішення Конституційного Суду України, що унеможливають застосування положень ч. 2 ст. 65 СК України стосовно визнання кредитного договору недійсним.

Натомість, Суд першої інстанції у своєму Рішенні застосував положення документу рекомендаційного характеру до оспорюваного кредитного договору, а саме Постанову Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30.03.2012р. № 5 (далі – Постанова), в п. 25 якої зазначено: «При оспорюванні кредитного договору чи договору поруки, застави/іпотеки іншим із подружжя суди мають виходити з такого. Положення статті 65 Сімейного кодексу України (далі – СК) щодо порядку розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, регулюють відносини, які стосуються розпорядження майном, що є у спільній сумісній власності подружжя, і не стосуються права

одного із подружжя на отримання кредиту, оскільки кредитний договір є правочином щодо отримання у власність грошових коштів» (копія витягу з Постанови додається).

Таким чином, доля позову про визнання кредитного договору недійсним була визначена Судом першої інстанції не на підставі положень Закону України (СК України), а суто за документом **рекомендаційного характеру** - Постановою Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, яка не є нормативно-правовим актом.

Апеляційний суд м. _____ своєю Ухвалою _____ у справі № _____ залишив без змін Рішення _____ районного суду м. _____ (копія Ухвали додається).

Отже, Суди двох інстанцій було порушено визнаний Конституцією принцип верховенства права при винесенні рішення.

Офіційне тлумачення положень частини 3 статті 61, частин 2, 3, 4 статті 65 Сімейного кодексу України (№ 2947-III) є необхідним у зв'язку з наявністю неоднозначного і неправомірного, на мій погляд, їх застосування / незастосування Солом'янським районним судом м. Києва і Апеляційним судом м. Києва при розгляді справи за позовною заявою Клименка В.П. про визнання кредитного договору недійсним.

На підставі викладеного та керуючись ст. 147, п. 2 ст. 150 Конституції України, п. 4 ст. 13, ст. ст. 42, 43, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», –

ПРОШУ:

Надати офіційне тлумачення частини 3 статті 61, частин 2, 3, 4 статті 65 Сімейного кодексу України (№ 2947-III) стосовно їх розповсюдження на укладений одним із подружжя кредитний договір, в зв'язку з тим, що до терміну «**договір**», наведеному в положеннях цих частин, за текстом Сімейного кодексу України (№ 2947-III) відсутні будь-які **винятки, обмеження, виключення або застереження** стосовно розуміння визначення цього терміну.

Додатки:

- 1) Витяг з Сімейного кодексу України (ст. ст. 61, 65) [№ 2947-III. Публікації документа: **Голос України** від 26.02.2002 — № 38; **Офіційний вісник України** від 01.03.2002 — 2002 р., № 7, стор. 1, стаття 273, код акту 21469/2002; **Урядовий кур'єр** від 06.03.2002 — № 44; **Відомості Верховної Ради України** від 31.05.2002 — 2002 р., № 21, стаття 135] (в копії з посиланням на сайт Верховної Ради України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14/print1435696764639159>) – на 6-ти аркушах в 1-му примірнику.
- 2) Витяг з Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30.03.2012р. № 5 (в копії з посиланням на сайт Верховної Ради України: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-12/print149>) – на 4-х аркушах в 1-му примірнику.
- 3) Рішення _____ районного суду м. _____ у справі _____ (в копії) – на 5-ти аркушах в 1-му примірнику.
- 4) Ухвала Апеляційного суду м. _____ у справі № _____ (в копії) – на 5-ти аркушах в 1-му примірнику.

Конституційне звернення подається у 3-х примірниках.

Громадянин України

Клименко В.П.

13 травня 2016р.